

PRATDESABA i PORTABELLA, Josep

Astrònom. Va néixer a Vic el 6 d'agost de 1870. Després dels seus primers estudis, quan tenia entre deu i dotze anys, va assistir a classes de dibuix, i més tard va estudiar francès i comptabilitat. Als catorze anys els seus pares el van enviar a Barcelona per tal que fes d'aprenent en una botiga de la capital, ja que desitjaven que el seu fill s'encarregués en el futur de la botiga de quincalleria i merceria de la família. Va completar la seva formació aprenent de rellotger a Olot, assistint com a oient a classes de física al Seminari i fent estudis d'enginyeria a Barcelona, que abandonà per exigències del negoci familiar. El seu interès per l'astronomia sembla iniciar-se arran de la pluja d'estrelles de 1885, fenomen que l'impressionà fortament. Va ser en aquell moment quan va realitzar les seves primeres lectures astronòmiques, llegint els textos de l'astrònom i divulgador científic Camille Flammarion. Són també d'aquesta època les primeres observacions astronò-

miques, realitzades amb uns prismàtics senzills. L'any 1909 va construir el seu propi observatori, al terrat mateix de casa seva. Es tractava d'una instal·lació amb un espai de cabuda per a l'observador molt reduït. De planta hexagonal, aquesta estança estava coronada per una cúpula giratòria, també de base hexagonal, feta de fusta i recoberta de zinc. Proveït amb un telescopi equatorial doble amb diversos accessoris, Pratdesaba va treure força profit d'aquesta instal·lació. En destaquem alguns dels treballs més notables: el maig de 1910 va obtenir una fotografia del cèlebre cometa Halley; pel març de 1912, una fotografia de la nova estrella *D.N. Nova Geminarum*; per l'abril següent, feia fotografies de l'eclipsi parcial de la Lluna, i durant l'oposició del planeta Mart de 1914 va obtenir, en diferents dies d'observació, una sèrie de dibuixos de molta qualitat sobre diferents regions del planeta. L'any 1916 substituïa aquest observatori per un altre situat al seu nou domicili del carrer de l'Escola. La nova instal·lació es va construir al terrat, amb dues estances en plantes superposades. La cúpula, de 4,5 metres de diàmetre i feta de ferro, va ser dissenyada pel mateix Pratdesaba. Hi va pintar en cadascun dels dotze fusos horaris un signe del zodíac i a l'anell inferior hi afegí la inscripció «Contemplant les meravelles del cel es veu resplendir l'infinita sabiduria de Déu i l'esperit s'enlaira acostant-se a son Criador». Un dels treballs més destacats que Pratdesaba va realitzar amb aquest nou equipament va ser l'observació i el dibuix de la taca solar apareguda l'estiu de 1918. També participà en campanyes d'observació com les realitzades sobre Mart el 1939, el 1950 i el 1954. Els seus contactes amb astrònoms aficionats d'arreu el van portar a ser un dels socis fundadors de la Societat Astronòmica Barcelonesa i a formar part de la Sociedad Astronómica de España i de la Société Astronomique de France. El 1957, en reconeixement a la seva tasca científica, la International Lunar Society va donar el nom de Pratdesaba a un dels cràters de la Lluna. També es va mostrar interessat per la meteorologia. El 1913 va muntar

una estació meteorològica al col·legi dels germans maristes de Vic, que a partir de 1914 es va incorporar a la Xarxa Pluviomètrica de Catalunya. Amb aquesta estació també va subministrar dades a la Cambra Agrícola Ausetana fins al 1936. El 1917 Josep Pratdesaba va muntar una estació receptora de radiotelegrafia amb la qual captava els senyals horaris transmesos per la Torre Eiffel, així com els butlletins meteorològics que des de diferents punts de la Terra es transmetien per al pronòstic del temps. Amb les dades d'aquests butlletins i les que ell i el pare Cazador* recollien en les seves respectives estacions es va arribar a intuir que el comportament tèrmic de la Plana de vegades, sobretot a l'hivern, presentava alguna raresa. Això va fer que els dos científics osonencs es posessin en contacte amb el Dr. Eduard Fontserè (1870-1970), de Barcelona, que realitzà un estudi amb globus sonda confirmant el que avui coneixem com a «anomalia tèrmica de la plana de Vic». Una altra de les facetes de l'activitat de Pratdesaba va ser la de divulgador científic. Va escriure prop de dos-cents articles publicats en nombrosos mitjans; molts d'ells, com els escrits en les sèries «Notes Científiques» o «Mirant al cel», a la premsa comarcal. El seu interès per la comunicació científica també el va dur a pronunciar moltes conferències i fins i tot, durant els anys 1935 i 1936, va participar en un programa setmanal sobre astronomia a l'emissora Ràdio Associació de Catalunya. Com a reconeixement públic de la tasca científica duta a terme, el juny del 1948 l'Ajuntament de Vic li va imposar la Medalla de Plata de la Ciutat. Josep Pratdesaba va morir a Vic el vint de gener de 1967, als 96 anys d'edat.

Bibliografia

- «Lo toch de “llamada”». *La Veu del Montserrat*. Vol. XVI, núm. 47 (1893), p. 375-376.
- «Somni». *La Veu del Montserrat*. Vol. XVI, núm. 50 (1893), p. 400-401.
- «L'ivern!». *La Veu del Montserrat*. Vol. XVII, núm. 6 (1894), p. 40-41.

«Diumente de Rams». *La Veu del Montserrat*. Vol. XVII, núm. 12 (1894), p. 88-89.

Historia de otro mago de Oriente, per Henry Van. Dyke. Vic, 1897. [Traducció.]

«La felicitat (de La Fontaine)». *La Veu del Montserrat*. Vol. XXI, núm. 20 (1898), p. 156-157. [Traducció.]

«Notes científiques: Noves teories sobre la matèria: el Ràdium». *Gazeta Vigatana*. Núm. 7 (23-1-1904).

«Notes científiques. Son habitats els planetes?». *Gazeta Vigatana*. Núm. 18 (2-11-1904).

«Els arbres y la pluja». *Gazeta Vigatana*. Núm. 46 (8-VI-1904).

«El Sol». *Gazeta Vigatana*. Núm. 60 (27-VII-1904).

«Notes científiques. El Sol». *Gazeta Vigatana*. Núm. 79 (1-X-1904).

«Maria». *Gazeta Vigatana*. Núm. 98 (8-XII-1904).

«L'Eclipsi». *Gazeta Vigatana*. Núm. 174 (30-VIII-1905).

«Notes científiques. Mirant al cel». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 240 (28-III-1908).

«Secció Bibliogràfica. Memoria del Observatori del Ebro. La Observació Solar por el P. Mariano Balcells S.J.». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 288 (9-IX-1908).

«Notes científiques. El cometa 1908 c.». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 308 (18-XI-1908).

«Notes científiques. El planeta Júpiter». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 358 (15-V-1909).

«Notes científiques. Eclipse total de Lluna del 3 al 4 de Juny». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 363 (2-VI-1909).

«Notes científiques». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 385 (21-VIII-1909).

«El V Congrés Internacional d'Esperanto». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 391 (11-IX-1909).

«Notes científiques. El Cometa de Halley». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 427 (15-II-1910).

«Notes científiques. El Cometa Drake». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 431 (29-I-1910).

«El gran cometa. Una rectificació». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 433 (5-II-1910).

«Notes científiques. El Cometa d'Halley». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 457 (30-IV-1910).

«Secció Bibliogràfica. Memorias del Observatorio del Ebro. La secció magnética, escrita por el P. Juan García Mollàs, S.J.». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 478 (13-VII-1910).

«Notes científiques». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 511 (5-XI-1910).

«Notes científiques. L'eclipse total de Lluna». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 514 (16-XI-1910).

«Notes científiques. Observació del eclipse total de Lluna del 16 al 17 de novembre de 1910». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 516 (23-XI-1910).

«Excursió a Sant Sebastià». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 593 (3-VI-1911).

«Notes científiques. El cometa 1911 c.». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 641 (23-IX-1911).

«Cometa Brooks. Un bon exemple». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 654 (24-X-1911).

«Notes científiques». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 671 (2-XII-1911) i núm. 673 (7-XII-1911).

«Notes científiques, 1912». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 694 (27-I-1912).

«Sobre la nomenclatura dels dies de la setmana i dels mesos. Notes bibliogràfiques». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 711 (7-III-1912).

«Notes científiques. Pasqua». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 725 (9-IV-1912).

«Notes científiques. L'eclipse de Sol de demà». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 728 (16-IV-1912).

«Com observar l'eclipsi amb un vidre fumat, fent-lo doble. L'exposició general d'estudis llunars». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 756 (20-VI-1912).

«Al Centre Excursionista de Vich». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 792 (12-IX-1912) i núm. 793 (14-IX-1912).

«Notes científiques». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 953 (27-IX-1913).

«Observatori de l'Ebre. Notes bibliogràfiques». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 974 (15-XI-1913).

«Notes científiques. L'eclipse de Sol del dia 21 d'Agost». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 1.094 (20-VIII-1914).

«Notes científiques. El Cometa Delavan». *Gazeta Montanyesa*. Núm. 1.115 (8-X-1914).

«L'Esperanto i la Guerra». *Gazeta de Vich*. Núm. 9 (3-XI-1914).

«Per la Ciència». *Gazeta de Vich*. Núm. 60 (6-II-1915).

«Notes científiques». *Gazeta de Vich* (1-II-1916), (22-II-1916).

«Notes científiques. L'horari d'estiu». *Gazeta de Vich*. Núm. 265 (27-VI-1916).

«No anem a l'hora». *Gazeta de Vich*. Núm. 507 (19-I-1918).

«L'Horari d'Estiu». *Gazeta de Vich*. Núm. 543 (13-IV-1918).

«L'estrella nova». *Gazeta de Vich*. Núm. 569 (13-VI-1918).

«Un nou Observatori a Barcelona». *Gazeta de Vich*. Núm. 583 (16-VII-1918).

«Enigmes siderals». *Gazeta de Vich*. Núm. 1.967 (24-XII-1918).

«Recort». *Gazeta de Vich*. Núm. 2.014 (15-IV-1919).

«Centre Excursionista». *Gazeta de Vich*. Núm. 2.099 (6-XI-1919).

«Sobre els pronòstichs d'un Astrònom argentí». *Gazeta de Vich*. Núm. 2.105 (20-XI-1919).

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.821 (1-I-1931). Sobre les classes d'anys astronòmics.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.836 (5-II-1931). Sobre el calendari (Kalendas).

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.859 (31-III-1931). Sobre la festa de la Pasqua.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.875 (5-V-1931). Sobre l'eclipsi de Lluna del dia 2 d'abril.

«Notes científiques». *Gazeta de Vich*. Núm. 2269 (18-I-1921). Sobre el planeta Venus.

«Notes científiques. Quelcom sobre el Calendari». *Gazeta de Vich*. Núm. 2.294 (17-III-1921).

«Notes científiques. L'eclipse de Sol del 8 d'Abril». *Gazeta de Vich*. Núm. 2.299 (29-III-1921).

«Hipnotisme y Espiritisme I». *Gazeta de Vich*. Núm. 2.664 (31-VII-1923).

«Hipnotisme y Espiritisme II». *Gazeta de Vich*. Núm. 2.665 (2-VIII-1923).

«Beneficis que la Radio-telefonía pot aportar a la Agricultura». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.226 (10-III-1927).

«El 25è aniversari de la fundació de l'Observatori de l'Ebre». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.795 (30-X-1930).

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.893 (16-VI-1931). Sobre la predicció dels eclipsis per mitjà del període anomenat «Saros».

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.903 (11-VII-1931). Sobre Saturn, els seus satèl·lits i eclipsis.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.915 (8-VIII-1931). Sobre la Lluna.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.927 (5-IX-1931). Sobre els malalts «llunàtics».

«Mirant al cel. Eclipsi total de Lluna». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.935 (24-IX-1931).

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.947 (22-X-1931). Sobre l'eclipsi del dia 26 de setembre.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.961 (24-XI-1931). Sobre les suposades influències de la Lluna sobre fenòmens terrestres.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.978 (5-I-1932). L'estrella dels Reis.

«Mirant al cel. El planeta Venus». *Gazeta de Vich*. Núm. 3.990 (1-II-1932).

«Notes científiques». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.009 (15-III-1932). Sobre ràdio.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.018 (5-IV-1932). Els asteroides.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.031 (4-V-1932). El planeta Júpiter.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.045 (7-VI-1932). El planeta Saturn.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.068 (30-VII-1932). El planeta Saturn.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.083 (3-IX-1932). Urà i Neptú.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.092 (24-IX-1932). Sobre l'eclipsi de Lluna del 14 de setembre.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.109 (3-XI-1932). Descriu els passos donats pels tres personatges que descobriren el planeta Neptú: el francès Aleix Bouvard el 1844, l'anglès Adams de Cambridge el 1845 i el francès Le Verrier el 1846-1847.

«Mirant al cel. El nou planeta Plutó». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.124 (6-XII-1932).

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.136 (3-I-1933). Sobre els moviments de la Terra.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.155 (16-II-1933). Sobre l'engrandiment dels astres a l'horitzó, explicat per mitjà d'un dibuix en què apareix la volta del cel projectada i aparentment abaixada sobre la Terra.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.163 (7-III-1933). Els planetes Júpiter i Mart.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.175 (4-IV-1933). Mart.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.188 (4-V-1933). Sobre l'observació del cel a través del telescopi i amb la fotografia; avantatges i inconvenients.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.202 (6-VI-1933). Conjunció de Mart i Júpiter el 4 de juny.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.215 (8-VII-1933). La visió d'un bòlid el 15 de maig.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.225 (1-VIII-1933). Sobre Saturn.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.254 (7-X-1933). Sobre les Plèiades.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.256 (12-X-1933). Una gran pluja d'estrelles el 9 d'octubre.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.266 (4-XI-1933). Sobre la mateixa pluja d'estrelles.

«Mirant al cel. Venus». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.278 (2-XII-1933).

«Varietats». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.281 (9-XII-1933).

«Mirant al cel. 1934». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.291 (2-I-1934).

«Varietats». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.292 (5-I-1934). Sobre la ràdio, mitjà per fer anar els rellotges a l'hora.

«El triomf de la Ràdio a Catalunya». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.301 (27-I-1934).

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.303 (1-II-1934). Significat de les sis primeres lletres de l'alfabet hebreu.

«Varietats». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.312 (22-II-1934). Sobre l'orientació dels coloms.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.315 (1-III-1934). Sobre la constel·lació d'Orió.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.330 (5-IV-1934). Mercuri i Venus, astres del matí.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.383 (7-VIII-1934). Sobre Saturn.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.396 (6-IX-1934). Sobre Saturn.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.407 (2-X-1934). Visió del cel de tardor.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.424 (10-XI-1934). Les constel·lacions del Nord.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.434 (4-XII-1934). Constel·lacions d'hivern.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.462 (7-II-1935). Venus i algunes constel·lacions.

«Varietats». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.335 (17-IV-1934). Parla de Servière, aficionat a recollir andròmines científiques i d'utilitat pràctica.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.344 (8-V-1934). Planetes visibles ara: Venus i Júpiter.

«Varietats». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.355 (2-VI-1934). Sobre el túnel entre l'Àfrica i la península Ibèrica.

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.359 (12-VI-1934). Descripció d'algunes constel·lacions.

«Varietats». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.368 (3-VII-1934). Desintegració del ràdio en plom.

«Clima de Vic». *Revista de Vic* (5-VII-1934).

«Mirant al cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.374 (17-VII-1934). Sobre les constel·lacions que es veuen a l'hivern i a l'estiu.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.473 (5-III-1935). Sobre la Lluna.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.486 (4-IV-1935). Sobre Mart.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.498 (2-V-1935). Sobre Júpiter.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.513 (6-VI-1935). La Lluna i el temps.

Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.526 (9-VII-1935). Planetes visibles: Venus, Mart i Júpiter. Un eclipsi i una pluja d'estrelles el dia 7.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.539 (8-VIII-1935). El planeta Saturn.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.551 (5-IX-1935). Constel·lacions que inclouen estrelles variables.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.563 (3-X-1935). Estrelles volants i constel·lacions d'hivern.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.578 (7-XI-1935). Sobre l'activitat solar, les estrelles volants i constel·lacions.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.590 (5-XII-1935). Algunes constel·lacions, com «Gèminis», bessons.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.603 (7-I-1936). Eclipsi de Lluna del 8 de gener.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.615 (4-II-1936). Constel·lacions.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.627 (3-III-1936). Constel·lacions del mes de març.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.642 (7-IV-1936). Constel·lacions del mes d'abril.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.651 (30-IV-1936). Constel·lacions del mes de maig.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.665 (2-VI-1936). El cel al mes de juny.

«Mirant el cel». *Gazeta de Vich*. Núm. 4.678 (2-VII-1936). El cel al mes de juliol.

«L'eclipse de Sol del 19 de juny de 1936». *Urania*. Vol. 3 (1937).

«La observación solar: las manchas». *Urania*. Vol. 6 (1937).

«La observación a través del Màximo». *Urania*. Vol. 7 (1937).

«Observaciones de Marte en 1939». *Urania*. Vol. 10 (1944).

«Mirando al cielo». *Urania*. Vol. 10 (1944).

«La observación solar y protuberancias en 1940 y 1941». *Urania*. Vol. 1-3 (1945).

«Eclipse parcial de Sol (10 septiembre 1942)». *Urania* (1945).

«Observaciones del eclipse parcial de Sol (9 julio 1945)». *Urania* (1945).

«El astrónomo aficionado». *Urania* (1948).

«Protuberancias solares en 1946». *Urania* (1948).

«La reforma del calendario». *Ibérica* (15-XII-1948).

«El tiempo y el espacio». *Ibérica* (1-XI-1949).

«A 1 de Enero Radio Vich inaugura su servicio meteorológico». *Revista Zodiaco* (1-II-1950).

«Las manchas solares». *Vich* (5-VII-1951).

«El eclipse de Sol del pasado sábado». *Ausona* (8-IX-1951).

«Hombres de ciencia vicenses». *Ausa*. Vol. 1, núm. 1 (1952), p. 25-27.

«El Homo Sapiens Ausonensis». *Ausa*. Vol. 1, núm. 3 (1953), p. 113-117.

«Cosmogonías antiguas». *Ausa*. Vol. 1, núm. 4 (1953), p. 167-174.

«El árbol de la vida». *Ausa*. Vol. 1, núm. 6 (1953), p. 243-245.

«¿Astronomía? ¿Astrología?». *Ausa*. Vol. 1, núm. 8 (1954), p. 360-363.

«La Astronomía del aficionado». *Vich* (5-VII-1954).

«Marte y los martianos». *Ausa*. Vol. 1, núm. 10 (1954), p. 460-463.

«¿Dónde está mi casa?». *Ausa*. Vol. 2, núm. 11 (1955), p. 34-36.

«La Creación representada en el claustro de la catedral de Vich». *Ausa*. Vol. 2, núm. 14 (1955), p. 173-176.

«Nótuas a un libro». *Ausa*. Vol. 2, núm. 19 (1957), p. 423.

«La Astronomía entre los hebreos». *Ausa*. Vol. 2, núm. 20 (1957), p. 459-460.

«El Carbono 14». *Ausa*. Vol. 2, núm. 21 (1957), p. 510-513.

«Un belén en el cielo». *Ausa*. Vol. 3, núm. 26 (1958), p. 121-122.

«La fuente de Santa Ana. Puda de Vich». *Ausa*. Vol. 3, núm. 30 (1959), p. 315-316.

«Los signos del Zodíaco en el arte cristiano». *Ausa*. Vol. 3, núm. 32 (1960), p. 392-393.

«Origen de la palabra "Plevna" en San Julián de Vilatorrada». *Ausa*. Vol. 4, núm. 37 (1961), p. 110-112.

«El Juicio del Año». *Ausa*. Vol. 4, núm. 38 (1961), p. 155-156.

«La reforma del calendario». *Ausa*. Vol. 4, núm. 40 (1962), p. 229-234.

«Exégesis». *Ausa*. Vol. 4, núm. 46 (1963), p. 465-467, i Vol. 5, núm. 47 (1964), p. 30-31.

«El astrónomo vicense D. José Pratdesaba, medalla de la ciudad, comenta el próximo eclipse total de Luna». *Ausona* (20-VI-1964).

«Sugerencias». *Ausona* (24-VII-1964).

«Sugerencias». *Ausona* (28-XI-1964).

«Los Mercats del Ram a finales del siglo XIX». *Mercat del Ram* (10-IV-1965).

«El correbou de finals del segle XIX». *Vich* (5-VII-1965).

«Els dos observatoris: diàleg». *Ausa*. Vol. 9, núm. 100 (1981), p. 437. Article escrit l'any 1945 i publicat en el núm. 100 d'*Ausa* com a homenatge a l'autor.

Fonts: 24, 31, 34, 36, 48, 77, 84, 94, 98, 106, 137, 140, 141, 143, 146, 184, 190, 198, 214, 232, 243, 244, 250, 253, 254, 255, 263, 267, 271 i 287.